

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 PAPILDYMO 31¹
STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-P-3329**

2019 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2019 m. gegužės 8 d. sprendimo Nr. SV-S-1217 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.9 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 papildymo 31¹ straipsniu įstatymo projektui Nr. XIII-P-3329 (toliau – Įstatymo projektas), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tikslinti Įstatymo projektą pagal šias pastabas:

1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 2 straipsnio 34 dalyje nustatyta, kad švietimo teikėjas yra mokykla, laisvasis mokytojas arba kitas švietimo teikėjas (įstaiga, įmonė, organizacija, taip pat valstybės narės juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų padaliniai, įsteigti Lietuvoje, kuriems švietimas nėra pagrindinė veikla), Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka turintys teisę vykdyti švietimą, o 45 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad švietimo santykiai tarp mokinio ir švietimo teikėjo įforminami mokymo sutartimi. Sudarius mokymo sutartį su mokykla dėl vaikų ugdymosi šeimoje, švietimo teikėju taptų mokykla. Siekiant aiškaus vaikų ugdymosi šeimoje atskyrimo nuo keičiamo įstatymo 35 straipsnio 1 dalyje įteisinto vaikų, dėl ligos ar patologinės būklės negalinčių mokytis bendrojo ugdymo mokyklose, mokymo namuose ir vaikų ugdymo nuotolinio mokymo proceso būdu, įteisinto Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kai švietimo santykiai tarp mokinio ir švietimo teikėjo (mokyklos) įforminami mokymo sutartimi, ir siekiant įgyvendinti Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytą Įstatymo projekto tikslą – įtvirtinti ugdymosi šeimoje galimybę ir suteikti daugiau galimybių mokiniui pagal gebėjimus ir individualius poreikius rinktis mokymosi formą, siūlome keičiamo įstatymo 2 straipsnio 34 dalyje įteisinti švietimo teikėju tėvus (globėjus, rūpintojus), atitinkamai pakeisti 8 straipsnio 2 dalį ir 9 straipsnio 5 dalį. Taip pat siūlome Įstatymo projekto 1 straipsniu papildomo įstatymo 31¹ straipsnio 1 dalyje nustatyti, kad pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas savo vaikus gali ugdyti tėvai (globėjai, rūpintojai), ir atsisakyti nuostatos, jog su mokykla pasirašoma mokymo sutartis. Atsižvelgdami į tai, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 7 punkte nustatyta, jog valstybės perduota savivaldybėms funkcija yra savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas, siūlome nustatyti, kad tėvai (globėjai, rūpintojai) sudaro trišalę sutartį su savivaldybe, savivaldybės paskirta mokykla dėl vaikų ugdymosi šeimoje, kurioje būtų nustatyti savivaldybės įsipareigojimai – paskirti mokyklą, kuri vaikus, ugdomus tėvų (globėjų, rūpintojų), konsultuotų, aprūpintų vadovėliais, vertintų jų pažangą, pasiekimus, socializaciją, mokyklos įsipareigojimus – teikti pagalbą, išduoti mokymosi pasiekimus įteisinančius dokumentus ir kt., ir tėvų (globėjų, rūpintojų) įsipareigojimai – ugdyti vaikus, kad vaiko ugdymo laikotarpio pasiekimų patikrinimų įvertinimai atitiktų pasiekimų lygių (aukštesniojo,

pagrindinio ar patenkinamo) požymius, nustatytus bendrosiose programose, rūpintis jų socializacija, sudaryti galimybę įvertinti jų vaikų pažangą, pasiekimus, socializaciją.

2. Siekdami, kad tėvai (globėjai, rūpintojai) užtikrintų vaikų teisę mokytis ir, priimdami sprendimą dėl vaikų ugdymosi šeimoje, nepažeistų principo – geriausių vaiko interesų prioriteto, nustatyto Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 1 punkte, kuris taikomas, remiantis konkrečia individualaus vaiko situacija, vertinant ir nustatant, kas naudingiausia vaikui artimiausiu metu ir ateityje, atsižvelgdami į vaiko nuomonę, siūlome Įstatymo projekto 1 straipsniu papildomo įstatymo 31¹ straipsnio 2 dalyje nustatyti, kad vaikus pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas gali ugdyti tėvai (globėjai, rūpintojai), savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijai įvertinus jų pasirengimą ugdyti vaikus ir gavus jos sutikimą. Pagal Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 52 straipsnio 1 dalies 11 punktą savivaldybės institucijos ir įstaigos yra įgaliotos organizuoti ir koordinuoti švietimo pagalbos mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai teikimą, vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių vykdymą, o pagal Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo 30 straipsnio 1 dalį savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos paskirtis – užtikrinti savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų gerovę, bendradarbiaujant su mokyklų vaiko gerovės komisijomis ir kitomis vaiko gerovės srityje dirbančiomis institucijomis. Nuostatos, kad tėvai (globėjai, rūpintojai) tik savivaldybės Vaiko gerovės komisijai sutikus galėtų ugdyti savo vaikus, įteisinimas būtų prevencinė priemonė, jog vaikai turės geras ugdymosi sąlygas šeimoje.

3. Atsižvelgdami į šio nutarimo 1 punkte išdėstytą siūlymą tėvus (globėjus, rūpintojus) įteisinti švietimo teikėjais, siūlome Įstatymo projekto 1 straipsniu papildomo įstatymo 31¹ straipsnio 1 dalyje ugdymosi šeimoje nevadinti forma. Be to, keičiamo įstatymo 27 straipsnio 2 dalyje yra nustatyta, kad mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formas ir mokymo organizavimo pagal mokymosi formas tvarkos aprašus tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras.

4. Atsižvelgdami į šio nutarimo 2 punkte pateiktą siūlymą, kad vaikus pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas gali ugdyti tėvai (globėjai, rūpintojai), savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijai įvertinus tėvų (globėjų, rūpintojų) pasirengimą ugdyti vaikus, siūlome atsisakyti Įstatymo projekto 1 straipsniu papildomo įstatymo 31¹ straipsnio 2 dalies. Be to, keičiamame įstatyme nėra nustatyta, kad, prieš sudarydama mokymo sutartį, mokykla turi teisę patikrinti vaiko raidos ir žinių lygį. Keičiamame įstatyme nustatyta, kokio amžiaus vaikai gali pradėti ugdytis pagal priešmokyklinio ugdymo programą (8 straipsnio 3 dalyje), mokytis pagal pradinio ugdymo programą (5 straipsnio 3 dalyje), koki išsilavinimą įgijusiajam teikiamas pagrindinis išsilavinimas (10 straipsnio 2 dalyje) ir vidurinis išsilavinimas (11 straipsnio 2 dalyje).

5. Atsižvelgdami į šio nutarimo 1 punkte pateiktą siūlymą tėvus (globėjus, rūpintojus) įteisinti švietimo teikėjais, kurie atliks mokytojo funkcijas, ir į tai, kad keičiamo įstatymo 48 straipsnyje yra nustatyti reikalavimai mokytojams dėl išsilavinimo, siūlome nustatyti, jog tėvai (globėjai, rūpintojai) gali ugdyti savo vaikus, jei yra įgiję aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą.

6. Įstatymo projekto 1 straipsniu papildomo įstatymo 31¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad vaikai šeimoje gali ugdytis pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, todėl, atsižvelgdami į keičiamo įstatymo 10 straipsnio 4 dalį, 11 straipsnio 5 dalį ir siekdami aiškumo dėl išsilavinimo įgijimo, siūlome nustatyti, kad vaikų, kuriuos ugdė tėvai (globėjai, rūpintojai), pasiekimų patikrinimai organizuojami pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintas mokymosi pasiekimų patikrinimų programas ir mokymosi pasiekimų patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašus.

7. Atsižvelgdami į šio nutarimo 1 punkte pateiktus siūlymus įteisinti tėvus (globėjus, rūpintojus) švietimo teikėjais ir į tai, kad tėvai (globėjai, rūpintojai) turi sudaryti sutartį su savivaldybe ir savivaldybės paskirta mokykla dėl vaikų ugdymosi šeimoje, siūlome Įstatymo projekto 1 straipsniu papildomo įstatymo 31¹ straipsnio 3 dalyje nustatyti, jog savivaldybės paskirta

mokykla vaikus, besiuogančius šeimoje, konsultuoja, aprūpina vadovėliais, vertina mokymosi pažangą ir pasiekimus, išduoda mokymosi pasiekimus įteisinančius dokumentus, socializacijos užtikrinimą ir atsisakyti nuostatos, kad su mokykla turi būti sudaryta mokymo sutartis. Taip pat siūlome nustatyti, kad mokykla vaikus aprūpina ne mokomąja medžiaga, bet vadovėliais, nes keičiamo įstatymo 70 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog mokinys, kuris mokosi pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas, vadovėliais naudojasi nemokamai, ir 70 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad mokinį individualiomis mokymo priemonėmis (pratybų sąsiuviniais, rašymo priemonėmis, skaičiuotuvais ir kitomis) aprūpina tėvai (globėjai, rūpintojai).

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ nustatyta, kad švietimo, mokslo ir sporto ministras atsakingas už švietimo valdymo sritį. Pagal keičiamo įstatymo 52 straipsnio 2 dalies 2 punktą vienas iš švietimo valdymo subjektų yra Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, pagal 56 straipsnio 1 punktą Švietimo, mokslo ir sporto ministerija yra įgaliota dalyvauti formuojant, vykdyti ir užtikrinti valstybinę švietimo politiką. Todėl siūlome Įstatymo projekto 1 straipsniu papildomo įstatymo 31¹ straipsnio 4 dalyje nustatyti, kad ugdymosi šeimoje įgyvendinimo tvarką nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras. Siekdami sukonkretinti šio nutarimo 1 punkte pateiktų siūlymų įgyvendinimą (kaip įvertinamas tėvų (globėjų, rūpintojų) pasirengimas ugdyti savo vaikus ir duodamas sutikimas, sudaroma sutartis su savivaldybe dėl ugdymosi šeimoje), siūlome Įstatymo projekto 1 straipsniu papildomo įstatymo 31¹ straipsnio 4 dalį papildyti nuostata, kad švietimo, mokslo ir sporto ministras nustato tėvų (globėjų, rūpintojų) pasirengimo ugdyti savo vaikus įvertinimo, sutarties dėl ugdymosi šeimoje sudarymo, jos panaikinimo ir ugdymosi šeimoje įgyvendinimo tvarką.

9. Atsižvelgdami į tai, kad keičiamo įstatymo 67 straipsnio 1 dalyje įteisinta nuostata, jog formaliojo švietimo programoms valstybinėse, savivaldybių ir nevalstybinėse mokyklose, išskyrus aukštąsias mokyklas, finansuoti, neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti iš Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomi mokymo lėšų skyrimo klasei (grupei) ir (arba) vienam mokiniui principai ir mokymo lėšos, skiriamos iš valstybės biudžeto lėšų, apskaičiuojamos, paskirstomos ir naudojamos pagal Vyriausybės patvirtintus tvarkos aprašus, siūlome Įstatymo projekto 1 straipsniu papildomo įstatymo 31¹ straipsnio 4 dalyje vietoje nuostatos, kad ugdymosi šeimoje finansavimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, įrašyti, kad ugdymasis šeimoje finansuojamas pagal Vyriausybės patvirtintus aprašus, nurodytus keičiamo įstatymo 67 straipsnio 1 dalyje.

10. Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalyje siūlome nustatyti, kad įstatymas įsigalioja ne 2019 m. rugsėjo 1 d., o 2020 m. rugsėjo 1 d., nes Įstatymo projekto 1 straipsniu papildomo įstatymo 31¹ straipsnio nuostatomis įgyvendinti reikės parengti ir pakeisti teisės aktus, reglamentuojančius ugdymo turinį, ugdymo organizavimą ir finansavimą. Atsižvelgdami į tai, kad savivaldybės turės pasirengti Įstatymo projekto 1 straipsniu papildomo įstatymo 31¹ straipsnio nuostatomis įgyvendinti, siūlome Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalyje nustatyti, jog šio įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai turi būti priimti ne vėliau kaip trys mėnesiai iki šio įstatymo įsigaliojimo.

Ministras Pirmininkas

Švietimo, mokslo ir sporto ministras